ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА В ПРОИЗВОДСТВО ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СТАТУТ НА БЕЖАНЕЦ, ХУМАНИТАРЕН СТАТУТ ИЛИ ПРАВО НА УБЕЖИЩЕ

От съществено значение за опазване на здравето и пълноценен живот на чужденците, търсещи или получили закрила в приемащата страна, е осигуряването на достъп до медицинска помощ, което е в пряка връзка с внасянето на здравноосигурителните им вноски, за да не се прекъсват здравноосигурителните им права.
Съгласно ***Закона за убежището и бежанците*** (ЗУБ), лицата, на които е предоставен статут на бежанец в Република България, имат същите права като българските граждани- чл. 32, ал. 2 от ЗУБ.
Чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България (аргумент – чл. 32, ал. 3 от ЗУБ)
Задължителното здравно осигуряване на тези лица е регламентирано в чл. 40, ал. 3, т. 7 от ***Закона за здравно осигуряване*** (ЗЗО).

Съгласно чл. 40, ал. 3, т. 7 от ЗЗО *лицата* ***в производство за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут или право на убежище*** *са осигурени за сметка на държавния бюджет, освен ако не са осигурени по реда на чл. 40, ал. 1 от ЗЗО.*

лицата в производство за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут или право на убежище

<u>доход, върху който се внасят вноските</u>:

минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица

Вноските са за сметка на държавния бюджет в размера, определен със ЗБНЗОК съответната година размер (**до влизане в сила на ЗБНЗОК за 2026 г. - 8 на сто**)

За тези лица вноската се определя върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за съответната година.
До влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г, съгласно ***Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.*** се прилагат минимален месечен осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, определени в ЗБДОО за 2025 г. в размер на 550,66 евро (1077 лв.).

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА В ПРОИЗВОДСТВО ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СТАТУТ НА БЕЖАНЕЦ, ХУМАНИТАРЕН СТАТУТ ИЛИ ПРАВО НА УБЕЖИЩЕ

ВНИМАНИЕ

Лицата в производство за предоставяне на хуманитарен статут са включени в кръга на осигурените за сметка на държавния бюджет лица от 26.04.2022 г.

За сметка на държавния бюджет на основание чл. 40, ал. 3, т. 7 са здравноосигурителните вноски само за лицата **в производство** за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут или право на убежище – до датата на получаване на статут на бежанец, хуманитарен статут или правото на убежище.

Задължението за здравно осигуряване на тези лица не зависи от статута им на пребиваване в страната по смисъла на чл. 23 от ***Закона за чужденците в Република България.***

Лицата **в производство за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут или право на убежище** се осигуряват за сметка на държавния бюджет само при положение, че не са осигурени по реда на чл. 40, ал. 1 от ЗЗО.

Пример:
Лице е в производство за предоставяне на статут на бежанец от 01.05.2025 г.
На 25.02.2026 г. му е предоставен статут на бежанец.
До 20.03.2026 г. лицето не получава никакви доходи. От 21.03.2026 г. започва да упражнява дейност по трудово правоотношение.
Здравноосигурителни вноски са дължими:

- за периода от 01.05.2025 г. до 25.02.2026 г. - на основание чл. 40, ал. 3, т. 7 от ЗЗО;
- за периода от 26.02.2026 г. до 20.03.2026 г. – на основание чл. 40, ал. 5 от ЗЗО;
- за периода от 21.03.2026 г. – на основание чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО.